

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad

datum 18 december 2025

Betreffende wetsvoorstel:

36.855

Novelle aanpassing strafbaarstelling illegaal verblijf

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 18 december 2025 na hoofdelijke stemming met 91 stemmen voor en 59 stemmen tegen aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: 50PLUS, SGP, CDA, VVD, BBB, JA21, FVD en PVV.

Tegen: SP, GroenLinks-PvdA, PvdD, DENK, Volt, D66 en ChristenUnie.

De stemmingen over de amendementen en moties vonden plaats op 18 december 2025.

Verworpen amendementen

Wijziging opschrift

Diverse artikelen

7 (Ceder) over het laten vervallen van de strafbaarstelling van illegaal verblijf

Indiener beoogt met dit amendement de strafbaarstelling van illegaal verblijf uit de Asielnoodmaatregelenwet te halen. Strafbearstelling van illegaal verblijf zat niet in de oorspronkelijke Asielnoodmaatregelenwet zoals voorgesteld door de regering maar is via een amendement toegevoegd. Deze maatregel was dus volgens de regering in eerste instantie niet nodig voor een effectief pakket aan maatregelen. Het amendement is ook ontraden door de Minister van Asiel en Migratie. Inmiddels is de regering, zo blijkt uit de toelichtingen op de novelle, van mening dat strafbaarstelling van illegaal verblijf in de Asielnoodmaatregelenwet niet mag ontbreken. De regering geeft hier geen sluitende onderbouwing voor en het is ook niet aannemelijk te maken dat er voldoende is getoetst aan uitvoerbaarheid.

Indiener wil met dit amendement alle reacties van uitvoeringsorganisaties zoals de Dienst Terugkeer en Vertrek, de Inspectie Justitie en Veiligheid, Koninklijke Marechaussee, Raad voor de Rechtspraak, Politie en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten recht doen. Zij geven aan dat strafbaarstelling van illegaal verblijf er niet aan bijdraagt dat uitgeprocedeerde asielzoekers eerder het land verlaten. Zij zullen door deze maatregel een gevangenisstraf krijgen, om vervolgens weer vrijgelaten te worden, omdat terugkeer in veel gevallen niet mogelijk is. Deze organisaties geven bovendien aan dat het een enorme belasting is van hun uitvoeringscapaciteit, en dat deze maatregel de drempel voor asielzoekers verhoogt om hulp te vragen van politie, rechtspraak, zorg of anderszins;

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 18 december 2025

blad 2

essentiële diensten waarvan elke asielzoeker het recht heeft om daar gebruik van te maken.

Bovendien treft het strafbaar stellen van illegaal verblijf niet alleen overlastgevende uitgeprocedeerde asielzoekers die niet meewerken aan hun terugkeer. Ook uitgeprocedeerde asielzoekers die niet terug kunnen naar hun land van herkomst, mensen met een verlopen visum, ongedocumenteerde Surinamers en kinderen van ouders zonder verblijfsvergunning van wie de ouders een gevangenisstraf krijgen. De regering schetst dat de maatregel primair gericht is op 'vreemdelingen die wel kunnen terugkeren maar dit actief frustreren', maar daar is de wetstekst niet op toegespitst. Uit de memorie van toelichting blijkt dat de minister de handhavingspraktijk zal vragen de strafbaarstelling primair in te zetten tegen criminele en overlastgevende vreemdelingen. Hieruit blijkt dat ook de regering impliciet erkent dat dit wetsvoorstel onvoldoende doelmatig is. Daarnaast is met het amendement van de leden Rajkowski en van Zanten (Kamerstuk 36704, nr. 52) de drempel voor het opleggen van een ongewenstverklaring verlaagd, waarmee reeds tegemoet gekomen wordt aan deze doelgroep. Ook hier geeft het ministerie geen rekenschap van. Ten slotte bevat de Europese Terugkeerverordening meerdere maatregelen die effectieve terugkeer van asielzoekers moet bevorderen. Deze verordening gaat in juni 2026 in.

Indiener ziet veel liever dat de regering zich inzet en de capaciteit van de uitvoeringsorganisaties gebruikt om effectieve maatregelen te nemen om uitgeprocedeerde asielzoekers terug te laten keren naar het land van herkomst en stelt daarom, conform het eerdere advies van de Minister aan de Kamer, voor om deze bepaling te schrappen.

Indien er in de toekomst behoefte is aan een dergelijk voorstel staat het de (mede-)wetgever tevens vrij om een ordentelijk en volledig wetstraject te doorlopen.

Na hoofdelijke stemming met 58 stemmen voor en 91 stemmen tegen verworpen.

Artikel I

8 (Van Meijeren) over alleen medeplichtigheid uitzonderen van de strafbaarheid

Dit amendement strekt ertoe de voorgestelde uitzondering op strafbaarheid van deelneming aan het misdrijf van onrechtmatig verblijf (het in de Asielnoodmaatregelenwet voorgestelde artikel 108a Vw 2000) te beperken tot uitsluitend medeplichtigheid.

De novelle stelt voor om alle vormen van deelneming (anders dan als pleger) uit te sluiten van strafbaarheid. Deze ruime uitsluiting omvat daarmee niet alleen medeplichtigheid (artikel 48 Sr), maar ook de zwaardere vormen van deelneming zoals medeplegen en opzettelijk uitlokken (artikel 47 Sr).

Het uitsluiten van medeplichtigheid stelt buiten twijfel dat het verlenen van hulp uit medemenselijkheid buiten de strafbaarstelling valt. Echter, het uitsluiten van de zwaardere deelnemingsvormen leidt ertoe dat ook derden die bewust en actief het terugkeerbeleid saboteren straffeloos blijven. Dit is onwenselijk aangezien de strafbaarstelling juist als noodzakelijke stok achter de deur moet dienen tegen personen die vertrek frustreren.

Door enkel medeplichtigheid van strafbaarheid uit te zonderen, blijft het mogelijk om de zwaardere deelnemingsvormen te vervolgen. Dit is met name relevant bij situaties waarin er sprake is van nauwe en bewuste samenwerking om de vreemdeling langdurig uit het zicht van de overheid te houden, zoals bij georganiseerd onderduiken of het faciliteren van illegaal verblijf op grote schaal, wat juridisch als medeplegen kan worden gekwalificeerd. Dit amendement herstelt daarmee de mogelijkheid om op te treden tegen die derden die het terugkeerbeleid bewust frustreren, zonder dat dit ten koste gaat van de bescherming van humanitaire hulpverleners.

Door de strafuitsluiting nauwkeuriger juridisch af te bakenen wordt het wetsvoorstel met dit amendement tevens in lijn gebracht met de voorlichting en het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State. Die merkte op dat, als het de bedoeling is om

datum 18 december 2025

blad 3

humanitaire hulpverleners te beschermen, dit kan worden bereikt door medeplichtigheid niet strafbaar te stellen.

Verworpen. Voor: BBB, PVV en FVD.

Moties

9 (Ceder) over niet aan de uitvoering van de motie-Ceder op stuk nr. 3488 en de daaruit volgende beleidsontwikkeling tornen

Aangenomen. Voor: SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, PvdD, CDA, DENK, VVD, SGP, ChristenUnie en JA21.

10 (Ceder) over gegevensdeling over overlastgevende asielzoekers realiseren

Aangenomen. Voor: SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, CDA, VVD, SGP, ChristenUnie, JA21, BBB, PVV en FVD.

11 (Ceder) over prioriteit geven aan het opsporen en uitzetten van terrorismeverdachten

Aangenomen. Voor: SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, PvdD, CDA, VVD, SGP, ChristenUnie, JA21, BBB, PVV en FVD.

12 (Ceder) over een landelijk dekkend netwerk van vtl's op opvanglocaties

Aangenomen. Voor: SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, CDA, VVD, SGP, ChristenUnie, JA21, PVV en FVD.

13 (Paternotte c.s.) over artikel 108a niet in werking laten treden totdat de Kinderrechtentoets is uitgevoerd

Verworpen. Voor: SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, PvdD, DENK en ChristenUnie.

14 (Boomsma en Diederik van Dijk) over een communicatiecampagne over de strafbaarstelling van illegaliteit gericht op drie groepen

Verworpen. Voor: 50PLUS, CDA, VVD, SGP, ChristenUnie en JA21.

15 (Vondeling) over een meldplicht bij signalen van illegaal verblijf

Verworpen. Voor: PVV en FVD.

16 (Vondeling) over geen enkele gemeente nog opvang laten bieden aan illegalen

Verworpen. Voor: JA21, BBB, PVV en FVD.

17 (Diederik van Dijk c.s.) over een invoeringstoets uitvoeren naar de werking van de wet in de praktijk

Aangenomen. Voor: SP, 50PLUS, GroenLinks-PvdA, D66, Volt, PvdD, CDA, DENK, VVD, SGP, ChristenUnie en JA21.